

Sygn. akt III KK 501/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **E. P.**

skazanego za czyn z art. 180a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 10 marca 2022 r.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w O., VII Zamiejscowy Wydział Karny w M.,

z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt VII K (...),

na podstawie art. 537 § 2 k.p.k.

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w O., VII Zamiejscowy Wydział Karny w M. do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O., VII Zamiejscowy Wydział Karny w M. wyrokiem z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt VII K (...), uznał E. P. za winnego tego, że w dniu 25

lutego 2020 r. na drodze publicznej w miejscowości R., woj. (...), kierował samochodem osobowym m-ki R. (...) o nr rej. (...), nie stosując się do decyzji Starosty O. nr (...) z dnia 25 stycznia 2019 r. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kat. B, tj. czynu z art. 180a k.k. i za to wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 42 § 1a pkt 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat. Obciążył też oskarżonego kosztami postępowania.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 8 lipca 2020 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego, zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 180a k.k., poprzez jego wadliwe zastosowanie i uznanie E. P. za winnego popełnienia czynu zabronionego, polegającego na kierowaniu pojazdem mechanicznym wbrew decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, a to decyzji Starosty O. nr (...) z dnia 25 stycznia 2019 r. o cofnięciu uprawnień, podczas gdy w dacie czynu, tj. 25 lutego 2020 r., wskazana decyzja nie obowiązywała już oskarżonego, albowiem stanowiła ona o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi wyłącznie do dnia 8 października 2019 r., co winno skutkować uznaniem, że zachowanie oskarżonego wypełniło jedynie znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.”. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w O., VII Zamiejscowy Wydział Karny w M. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez Prokuratora Generalnego kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Ta ocena skargi odnosi się do zasygnalizowanego w niej uchybienia, polegającego na bezpodstawnym skazaniu E. P. za występki z art. 180a k.k. Natomiast podniesiony w kasacji zarzut rażącego naruszenia tego przepisu przez Sąd orzekający nie jest prawidłowy, bowiem zarzut obraży prawa materialnego ma rację bytu, gdy skarżący nie kwestionuje poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Przy braku pisemnego uzasadnienia wyroku ustalenia te można

odtworzyć jedynie z treści orzeczenia; pozwala ona przyjąć, że Sąd *meriti* dlatego skazał oskarżonego za czyn z art. 180a k.k., bo uznał, że nie zastosował się on do decyzji Starosty O. z dnia 25 stycznia 2019 r. o cofnięciu mu uprawnień do kierowania pojazdami kat. B, zatem uznał (ustalił), że w dacie czynu decyzja ta miała moc obowiązującą. W takim razie obraza art. 180a k.k. nie miała miejsca. W sprawie doszło natomiast do błędnej interpretacji, względnie przeoczenia przez Sąd orzekający treści zawartej w aktach sprawy (k. 6) wspomnianej decyzji, ujawnionej w procesie na zasadzie art. 405 § 2 k.p.k., co doprowadziło do błędnego ustalenia, że w dacie dopuszczenia się czynu przez oskarżonego decyzja ta miała moc obowiązującą i w konsekwencji do niesłusznego skazania oskarżonego za występki z art. 180a k.k. Nawiązano do tego w części motywacyjnej kasacji, w której m.in. podkreślono, że Sąd Rejonowy „wyrokując w przedmiotowej sprawie, winien był nie tylko poprzestać na uznaniu, że wobec E. P. została wydana decyzja administracyjna o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, ale – na potrzeby dokonania właściwej oceny granic odpowiedzialności karnej oskarżonego – zobowiązany był do interpretacji treści tej decyzji oraz recenzji jej mocy obowiązującej”.

Zgodnie z art. 180a k.k. odpowiedzialności karnej podlega ten, kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, prowadzi pojazd mechaniczny, nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami. Zatem to przestępstwo może popełnić osoba, wobec której właściwy organ wydał decyzję o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami i tylko w okresie, na jaki uprawnienia te zostały cofnięte. Jest przy tym istotne, że w okresie uwidoczonym w decyzji o cofnięciu uprawnień, osoba wobec której zapadło takie rozstrzygnięcie nie może ich odzyskać. Cofnięcie uprawnień może być dokonane decyzją administracyjną (zob. wyroki Sądu Najwyższego m.in.: z dnia 16 stycznia 2019 r., III KK 558/17; z dnia 20 listopada 2020 r., V KK 429/20; z dnia 23 lutego 2021 r., V KK 541/20; z dnia 14 kwietnia 2021 r., V KK 107/21).

Jak wcześniej nadmieniono, w aktach sprawy znajduje się decyzja Starosty O. nr (...) z dnia 25 stycznia 2019 r. o cofnięciu E. P. uprawnień do kierowania pojazdami określonych kategorii. W decyzji jest mowa o cofnięciu tych uprawnień

„na okres 10 (dziesięciu) miesięcy, to jest od dnia 8 grudnia 2018 roku do dnia 8 października 2019 roku”, jak również, że jej podstawą jest (dołączony do akt sprawy – k. 26) prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 26 listopada 2018 r., sygn. akt II W (...), którym orzeczono wobec E. P. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 miesięcy.

Starosta O. pismem z dnia 25 lutego 2020 r. poinformował, że E. P. nie przywrócono uprawnień do prowadzenia pojazdów, ponieważ nie dostarczył „orzeczenia badań lekarskich, psychologicznych oraz zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego” (k. 5). Nie ulega zatem wątpliwości, że chociaż w dniu 25 lutego 2020 r. oskarżony kierował samochodem osobowym na drodze publicznej nie posiadając do tego uprawnień, to nie można było uznać, że zarazem nie stosował się do decyzji właściwego organu (Starosty O.) o ich cofnięciu.

Przedmiotowy czyn popełnił bowiem kilka miesięcy po 8 października 2019 r., która to data została wymieniona w decyzji jako kończąca okres, na który E. P. cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami i w którym nie mógł on odzyskać (ponownie uzyskać) tych uprawnień. W konsekwencji trzeba uznać za błędny pogląd Sądu Rejonowego, że E. P., kierując samochodem osobowym w dniu 25 lutego 2020 r., popełnił występki z art. 180a k.k.

W kasacji nie bez racji zwrócono uwagę, że niemożność skazania oskarżonego za ten występki nie oznacza jego całkowitej bezkarności. W grę wchodziło bowiem przypisanie mu wykroczenia określonego w art. 94 § 1 k.w., polegającego na prowadzeniu pojazdu na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, mimo nieposiadania do tego uprawnienia.

Stwierdzenie podniesionego w kasacji uchybienia nakazywało postąpienie zgodnie z wnioskiem skargi, tj. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy właściwemu Sądowi do ponownego rozpoznania. Sąd ten weźmie pod uwagę poczynione wyżej uwagi, w tym rozważy możliwość ukarania E. P. za wykroczenie, jako że karalność tak zakwalifikowanego czynu nie uległa jeszcze przedawnieniu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku

